

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>, Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

✓ Lietuvos pensininkų reikalų tarybai
A. Vivulskio g. 16, LT-03610 Vilnius

2011-03-29
[2011-02-22

Nr. (24.4-22) SD -

1985

Kopija
Ministro Pirmininko tarnybai

2011-02-24 Nr. 62-817

DĖL ŠIAULIŲ VISUOMENININKŲ INICIATYVINĖS GRUPĖS PRAŠYMO

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos specialistai pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko tarnybos persiūtą Šiaulių m. visuomenininkų iniciatyvinės grupės prašymą bei jame išdėstytus pasiūlymus.

Kaip žinia, ekonominis finansinis sunkmetis lėmė padidėjusį nedarbą, pajamų į Valstybinį socialinio draudimo fondo biudžetą (toliau vadinama – VSDF biudžetas) sumažėjimą, kas savo ruožtu įtakojo šio biudžeto deficito dydį. Todėl dėl susidariusios itin sudėtingos šalies finansinės situacijos teko priimti skausmingus sprendimus, siekiant išsaugoti galimybę kas mėnesį mokėti pagrindines – senatvės ir netekto darbingumo - pensijas jas gaunantiems asmenims: į 2012 metus nukelta asmens draudžiamųjų pajamų koeficiento apskaičiavimo pakeitimo tvarka, nukeltas nemokėtos pensijų dalies išmokėjimo terminas, priimtas sprendimas mažinti motinystės (tėvystės) išmokas, o iki 2012 metų Socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinojo įstatymo (toliau vadinama – Laikinis įstatymas) nustatyta tvarka sumažintos socialinio draudimo pensijos, valstybinės pensijos, motinystės pašalpos, išmokos vaikams, nedarbo socialinio draudimo bei kitos išmokos. Kitas sprendimas, kuriuo buvo siekiama mažinti deficitą valstybės biudžete, buvo valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos bazinio dydžio sumažinimas nuo 2009 m. rugpjūčio 1 d.

Kaip matyti iš aukščiau minėtų priimtų sprendimų, įvairiais būdais yra siekiama mažinti biudžetų deficitus ir taip užtikrinti valstybės išpareigojimų vykdymą. 2010 m. gruodžio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino 2011 metų VSDF biudžetą, kuriame išlaidos viršija pajamas ir tai sudaro 2,6 mlrd. litų deficitą. Taigi net ir prasidėjus laipsniškam ūkio atsigavimui bei pradėjus surinkti daugiau pajamų tiek į valstybės, tiek VSDF biudžetus, būtų neatsakinga priimti sprendimus, kuriais būtų didinamos pensijos ar atlyginimai ir kitos išmokos iki 2008 metų lygio. Tokie sprendimai lemtų valstybės skolos padidėjimą, o tai savo ruožtu reikštų tai, kad bet koks pajamų prieaugis vėliau turės būti atiduodamas skolos aptarnavimui. Taigi ir toliau Lietuvos Respublikos Vyriausybei tenka spręsti klausimą, kaip nedidinti biudžetų deficito ir kokiomis priemonėmis tai būtų galima padaryti. Todėl kol kas šiuo metu pensijų dydžių atstatymas būtų finansiškai nepagrįstas dalykas.

Tačiau norėtume informuoti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 2010 m. liepos 1d. nutarimu patvirtino „Sumažintų valstybinio socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo pensijų kompensavimo tvarkos koncepciją“, kurioje yra numatytos pagrindinės prielaidos, kurioms esant praradimai dėl pensijų mažinimo bus kompensuojami. Taip pat

konceptijoje numatyta, kad praradimai bus kompensuojami didinant valstybines socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo pensijas, prieš tai jas atstačius iki buvusių prieš sumažinimą dydžių. Pažymėtina, kad siekiant teisingo kompensavimo, bus nustatytas spartesnis didinimo tempas vyresniems pensijų gavėjams, taip pat papildomas didinimo koeficientas asmenims, kuriems pensija papildomai sumažinta dėl draudžiamųjų pajamų. Skirtingai nei minėtiems pensijų gavėjams, valstybės politikams, teisėjams, valstybės pareigūnams ir valstybės tarnautojas dėl sumažinto pareiginės algos bazinio dydžio ir pensijų fondų dalyviams dėl sumažinto kaupiamosios įmokos tarifo susidariusių praradimų kompensuoti nenumatoma. Taigi, dėl laikinų taupymo ir biudžeto subalansavimo priemonių patirti nuostoliai bus kompensuoti tik pensijų gavėjams.

Suprantame, kad ankstesnis pensijos dydžio atstatymas bei kompensavimas visiems pensijų gavėjams yra reikšmingas. Vis dėlto esant sudėtingai situacijai valstybėje, pirmiausia tenka spręsti klausimą dėl savalaikio pensijų mokėjimo užtikrinimo. Tačiau Lietuvos Respublikos Vyriausybė siekia, kad Lietuvoje gerėjant ekonominei situacijai, pensininkai būtų pirmieji, kurie pajus ekonomikos atsigavimą, ir VSDF biudžeto situacijai pagerėjus, pensijos bus atstatytos iki ankstesnio lygio ir palaipsniui bus kompensuojami praradimai, atsiradę dėl laikino pensijų sumažinimo.

Išnagrinėję Jūsų 9 ir 10 pasiūlymus dėl lėšų iš privačių pensijų fondų grąžinimo į VSDF biudžetą ir pervedimų į pensijų fondus nutraukimo, teikiame informaciją. Suprantame, kad dabartiniai pensininkai jaučia nepasitenkinimą dėl lėšų pervedimo iš VSDF biudžeto į pensijų fondus. Vis dėl to norėtume atkreipti dėmesį, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikdama siūlymus dėl teisės aktų projektų, privalo atsižvelgti tiek į jau esamų, tiek ir į būsimų pensininkų interesus. Todėl, atsižvelgiant į tai, kad VSDF biudžeto galimybės mokėti socialinio draudimo išmokas iš esmės priklauso nuo įmokų mokėtojų ir pensininkų skaičiaus, o visuomenei sparčiai senėjant, ateityje kiltų grėsmė socialinio draudimo išmokų mokėjimui iš socialinio draudimo fondo biudžeto. Todėl buvo apsispręsta reformuoti pensijų sistemą taip, kad ilgalaikėje perspektyvoje ji būtų finansiškai stabilesnė ir nebūtų taip įtakojama visuomenės senėjimo reiškinio. Taigi, 2003 m., priėmus atitinkamus teisės aktus, šalia esamos pensijų sistemos įkurta kaupiamoji pensijų sistema, kai dabartiniai dirbantys asmenys turi galimybę savanoriškai tapti pensijų kaupimo dalyviais ir dalį mokamų įmokų nukreipti į pensijų fondus. Pensijų kaupimo sistema Lietuvoje veikia nuo 2004 m. Šis pasirinkimas turėjo skatinti gyventojus atsakingiau rūpintis savo senatve, kadangi šioje sistemoje netaikomas pajamų persikirstymo iš daugiau pajamų gaunančių mažiau gaunantiems principas. Tačiau asmenims, kurie dalyvauja pensijų kaupime, proporcingai mažės iš VSDF biudžeto mokama senatvės pensija. Norėtume informuoti, kad šiuo metu pensijų sistema yra peržiūrima ir rengiami siūlymai dėl jos tobulinimo.

Ar tam tikri teisės aktai prieštarauja Konstitucijai, pasisakyti išimtinai gali tik Konstitucinis Teismas. Dėl kaupiamųjų įmokų pervedimo į pensijų fondus konstitucingumo Konstitucinis Teismas kol kas nėra pasisakęs.

Taip pat norėtume informuoti, kad šiuo metu Lietuvos Respublikos Seime yra įregistruotas Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo projektas „Dėl Valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkos gairių patvirtinimo“, kuriuo bus nubrėžtos svarbiausios pensijų sistemos pertvarkos kryptys ir esama pensijų sistema bus pertvarkoma, kad ateityje būtų finansiškai stabili ir garantuotų adekvačias išmokas.

Viceministras

Audrius Bitinas

Simona Polonskytė, tel. 2668116, el. p. simona.polonskyte@socmin.lt